

ZGORNJE GORENJSKE

Društvo za cerebralno paralizo

Datum: 13. marec 2017

POROČILO O OGLEDU GREGORJEVEGA NA STARI ŽAGI V KOKRI PRI PREDDVORU

Verjetno se še spomnite, kako so nam že naše babice govorile, da se na Gregorjevo ptički ženijo. Ta trditev ni niti tako zelo za lase potegnjena, saj 12. marec s seboj nosi več anekdot, od ljudskega izročila o ptičkah do prebujanja pomladi, prav tako pa marsikomu predstavlja malce pozabljen slovenski ljudski praznik zaljubljenih.

Prvi pomladni dan?

Ko je veljal še stari julijanski koledar, je Gregor, znan kot prinašalec luči, godoval prav na prvi spomladanski dan. Ta svetnik je bil v resnici Gregor Veliki, rojen v Rimu okrog leta 540 in je veljal za idealnega papeža ter cerkvenega učitelja. Vpeljal je nov koledar, ki ga uporabljamo še danes, zato tudi ne preseneča, da je gregorijanski koledar ime dobil ravno po njem. In zakaj torej danes ni prvi pomladni dan? Ker se je s prehodom z julijanskega na gregorijanski koledar ta dan premaknil za 10 dni. Prav tako nas je verjetno velika večina misli, da če je že Gregorjevo, potem danes praznujemo god Gregorja, vendar tudi to ne drži, saj je Cerkev leta 1969 njegov god prenesla na 3. september, dan njegovega škofovskega posvečenja. Stari god, ki je dan njegove smrti leta 604 v Rimu, je namreč padel na post, kar pa se cerkvi ni zdelo najbolje.

Kakšna je ptička, takšen bo mož

Danes se ptički ženijo. Zakaj pa to? Ta trditev delno izvira iz žvrgolenja ptičkov po grmovju in vrtovih, delno pa tudi iz starega običaja, pri katerem so se dekleta na Gregorjevo ozirala v nebo in opazovala ptice, saj je prva, ki jo je dekle opazilo, naznanila, kakšen bo njen mož. O ženitvi ptičkov na Gregorjevo govori tudi slovenski pesnik Oton Župančič v svoji pesnitvi Duma, ko se spominja otroških dni. Ta nadvse prijeten praznik naznanja pomlad, prebujanje narave in živali, prve tople sapice in pa tudi ljubezen.

» Gregorčki «, ki odnesejo vse slabo, skrbi in zimo

Slovenski dan zaljubljenih pa spremlja še ena navada, in sicer spuščanje » gregorčkov «. V nekaterih delavskih in obrtniških krajih v Sloveniji so do druge svetovne vojne na predvečer Gregorjevega v kovaške reke in potoke vrgli kos lesa z gorečim v smolo namočenim

" oblanjem " ali s svečo. Po drugi svetovni vojni so to šego oživili, saj bi voda naj tako odnesla vse slabo, skrbi in zimo, marsikateri zaljubljeni pari pa si s tem na preprost način izkazujejo svojo ljubezen.

V soboto 11. marca 2017 smo se v popoldanskem času odpravili v Preddvor natančneje na Staro žago pri Kokri, kjer Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj letos že drugič v dolini reke Kokre organizira praznovanje Gregorjevo - prihod luči, pomladi, ljubezni .... Ob prihodu

nas je sprejela Vlasta Juršak. Skupaj smo se odpravili do reke Kokre, kjer je potekalo glavno praznovanje. Najprej so nas pogostili s toplim čajem in kruhom. Po starem gorenjskem običaju smo » vrgli luč v vodo « in gregorčki so splavali po Kokri. Tisti, ki smo bili bolj zmrznjene sorte smo se lahko v neposredni bližini zabavali s petjem in druženjem ob tabornem ognju. Skupaj smo naše male čolnice in ladjice s prižgano svečko spustili po reki z željo: ... naj bo luč, naj bo sonce, naj bo ljubezen in mir vedno med nami, v vsaki drobni kapljici jutranje in večerne rose, v slapu, ki prši čez skalovje, v drobni kapljici medicīne, ki kane iz rosno mladega popka, v luži, ki se bohota čez poljsko pot, v prvi dežni kapljici, ki ti poboža lice in v zadnji snežinki, ki se bo zaiskrila na tvoji dlani, preden jo stopi topel sončni žarek pomladi, ... Lučke, ki smo jih vrgli v vodo so pravzaprav hišice, cerkvice, fužinice, kozolci in tudi prave umetniške stvaritve iz papirja, kartona in lesa. Na njih ali v njihovi notranjosti so pritrjene svečke, ki svetijo skozi pisano obarvana okna. Sonce si je že opomoglo, prvi cvetni popki so že veselo pokukali na plano, ptički veselo žgolijo, dan se daljša. Včasih so čevljarji, kovači in drugi obrtniki na ta dan upihnil oljenke, sveče, čevljarske svetilke, laterne ... Namazali so kos lesa z gorečim, v smolo namočenim oblanjem, in ga simbolično vrgli v reko ali potok, ki je tekel mimo delavnice. Vzeli so si dela prost dan in odšli na ' ptičjo svadbo '. Nekoč je ta dan bil zaznamovan kot prvi pomladni dan. Zato praznujmo skupaj tako večni iskalci Sonca, zaljubljeni, večni čistilci narave, tisti, ki nam v srčku in v očeh žari iskrica upanja za lep danes in še lepši jutri - za vse generacije.

Namen izleta je bil, da aktivno preživimo prosti čas, se spoznamo med seboj, družimo ter zabavamo, izmenjamo izkušnje, s tem pa želimo invalidnim osebam pomagati pri vključevanju v normalno življenjsko okolje, naučiti jih samostojnega in neodvisnega življenja ter osamosvajanja od staršev, po drugi strani pa pridobivanje novih izkušenj v različnih okoljih in situacijah.

Pripravila:
Vanda Hrovatin

predsednik
Jernej Kocjančič

Društvo SONČEK ZGORNJE GORENJSKE je vpisan v register društev, ki ga vodi Upravna enota Jesenice / zaporedna številka : 168 / matična številka : 1173162 / šifra dejavnosti : 94.991 / davčna številka : 52760545 / E - pošta : soncek@telesat.si naslov : Cesta maršala Tita 65 Jesenice 4270 / telefon : (051) 604 - 789 / TRR: 03186 - 1000368041 / Odločba MDDSZ o vpisu v register invalidskih organizacij številka : IO - 017/01